

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 27 maja 2013 r.

DOLiS/DEC- 570/13/32271,32276,32280,32284

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 i art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani M.W. i Pana T.W. na przetwarzanie ich danych osobowych przez S. oraz przez Kancelarię Prawną [...] sp. komandytowa (poprzednio: Kancelaria Prawna [...] sp.k.)

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani M.W. oraz Pana T.W., zwanych dalej Skarżącymi, na przetwarzanie ich danych osobowych przez S., zwaną dalej S., oraz przez Kancelarię Prawną [...] sp. komandytowa (poprzednio: Kancelaria Prawna [...] sp.k.), zwaną dalej Kancelarią. Skarżący podnieśli, że dnia [...] marca 2012 r. otrzymali z Kancelarii przedsądowe wezwanie z dnia [...] lutego 2012 r. do zapłaty kwoty [...] zł wraz z kserokopią umowy pożyczki agencyjnej konsumenckiej nr [...] z dnia [...] października 2009 r. pomiędzy S. a Panem K.B. w wysokości [...] zł, której jednym z poręczycieli był ich ojciec J.W. Skarżący wskazali, że spadek po ojcu, który zmarł dnia [...] stycznia 2010 r., przyjęli z dobrodziejstwem inwentarza, oraz że w ww. piśmie Kancelarii „brak jest dowodu podstaw prawnych posłużenia się naszymi danymi osobowymi”. Dnia [...] marca 2012 r. dowiedzieli się, że pożyczkobiorca zmarł kilka dni wcześniej. Pismami z dnia [...] kwietnia 2012 r. Skarżąca zwróciła się do S., powołując się na art. 32 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej ustawą, żądając udzielenia informacji na temat jej danych przetwarzanych w zbiorach S.: „- czy taki zbiór istnieje, - kto jest jego administratorem (poprzez określenie jego pełnej nazwy i adresu, a gdy jest to osoba fizyczna - jej imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania), - od kiedy dane są przetwarzane, - jakie jest źródło pozyskania danych, - w jaki sposób dane są udostępniane, - jaka jest treść przetwarzanych danych”. Z tożsamym żądaniem Skarżący zwrócił się do Kancelarii pismem z tej samej daty. W piśmie z dnia [...] kwietnia 2012 r. do Skarżącej S. wskazała, że na

podstawie podanych jej danych osobowych (imię, nazwisko i adres) „brak jest możliwości jednoznacznej identyfikacji z danymi zawartymi w systemie informatycznym” S., i wezwała Skarżącą do podania nr PESEL i nr członkowskiego w S. Skarżący nie otrzymał odpowiedzi z Kancelarii. Skarżący podali, że dnia [...] marca 2012 r. złożyli do Sądu Rejonowego w Z. pozew przeciwko S. dotyczący unieważnienia poręczenia ww. umowy pożyczki. Skarżący wnieśli do GIODO o zbadanie, na jakiej podstawie prawnej i w jakim zakresie S. i Kancelaria przetwarzają ich dane osobowe, a także kwestii „przepływu naszych danych pomiędzy” S. a Kancelarią, nieudzielenia Skarżącej przez S. wyczerpujących informacji w odpowiedzi na jej ww. pismo z dnia [...] kwietnia 2012 r. i braku odpowiedzi Kancelarii na ww. pismo Skarżącego.

W wyjaśnieniach udzielonych w sprawie przez S. wskazano, że:

1. S. uzyskała dane osobowe Skarżących z wypisu aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia [...] lipca 2009 r. (Rep. [...] sporządzonego przed notariuszem B.G. (Kancelaria Notarialna [...]) na podstawie art. 95n § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158) oraz art. 23 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 922 § 1, art. 1012 i art. 1025 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) w celu dochodzenia roszczeń przeciwko spadkobiercom zmarłego dłużnika J.W. z tytułu poręczenia niespłaconej pożyczki udzielonej K.B na podstawie umowy pożyczki nr [...] z dnia [...] października 2009 r.
2. Zakres pozyskanych danych osobowych Skarżących wynika z aktu poświadczenia dziedziczenia, tj. imiona i nazwisko, imiona rodziców, data i miejsce urodzenia, seria i nr dowodu osobistego. S. pozyskał te dane dnia [...] lutego 2012 r., kiedy został doręczony Kancelarii odpis ww. aktu poświadczenia dziedziczenia. S. przetwarza je w bazie [...].
3. O fakcie istnienia ww. aktu poświadczenia dziedziczenia S. dowiedział się za pośrednictwem Kancelarii z dostępnego na stronie internetowej [...] rejestru aktów poświadczenia dziedziczenia, prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną, utworzonego na podstawie art. 95i § 2 Prawa o notariacie. Informację o istnieniu ww. aktu Kancelaria pozyskała dnia [...] grudnia 2011 r. Akt ten ww. notariusz zarejestrował dnia [...] lipca 2010 r. (nr [...]).
4. S. nadal przetwarza ww. dane na podstawie i w celu wskazanych w pkt 1 w zbiorze [...].
5. Dane osobowe Skarżących zostały powierzone Kancelarii na podstawie umowy o współpracy z dnia [...] grudnia 2012 r., na mocy której zlecono Kancelarii, a podmiot ten zobowiązał się do świadczenia obsługi prawnej w zakresie dochodzenia należności od członków S. na drodze sądowej i egzekucyjnej na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.). Na podstawie art. 31 ustawy S. jako administrator danych powierzył Kancelarii przetwarzanie danych osobowych „w takim samym zakresie, w jakim dysponuje nimi S.”.
6. S. po uzyskaniu informacji, kto jest spadkobiercą, działając przez swojego pełnomocnika (Kancelarię), „wysłał spadkobiercom pisma zatytułowane »Przedsądowe wezwanie do zapłaty« [z dnia [...] lutego 2012 r.], w których ujawnił, że przetwarza ich dane osobowe, wskazał cel ich przetwarzania – interes prawny w postaci dochodzenia roszczeń przeciwko spadkobiercom zmarłego dłużnika. Z uwagi na to, że zakres informacji był niepełny, S. wdrożył procedurę zawiadamiania osób, których dane przetwarza, o przysługujących im prawach. Odpowiednie pismo zostało wysłane do skarżących” dnia [...] lipca 2012 r.
7. W ww. pismach S. na podstawie art. 25 ustawy wskazała zbiór, w którym przetwarza dane osobowe Skarżących, nazwę i siedzibę administratora danych, od kiedy przetwarza dane, źródło

ich pozyskania oraz ich treść. Podano, że dane nie są udostępniane odbiorcom danych osobowych w rozumieniu art. 7 pkt 6 ustawy, a jedynie powierzone w trybie art. 31 ustawy. Poinformowano Skarżących o prawie dostępu do treści swoich danych, ich poprawiania oraz o prawie wniesienia żądania z art. 32 ust. 1 pkt 7 ustawy i sprzeciwu z art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy.

8. Ww. dane udostępniono Sądowi Rejonowemu L. w sprawie z powództwa o zapłatę na podstawie art. 126 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) zakresie nieobejmującym numeru dowodu osobistego Skarżących (pозew z dnia [...] lipca 2012 r.).
9. Skarżący zwracali się pisemnie na podstawie art. 32 ustawy o informacje na temat przetwarzanych danych osobowych. W piśmie z dnia [...] kwietnia 2012 r. S. wezwał Skarżącą do podania nr PESEL i nr członkowskiego w S.

Kancelaria wyjaśniła, że:

1. Dane osobowe Skarżących zostały powierzone Kancelarii przez S. na podstawie umowy o świadczenie obsługi prawnej zgodnie z art. 31 oraz art. 23 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 922 § 1, art. 1012 i art. 1025 Kc w celu wskazanym w pkt 1 wyjaśnień S. Obecnie są przetwarzane na ww. podstawie prawnej i w ww. celu. Ww. dane powierzono Kancelarii dnia [...] lutego 2012 r., kiedy został doręczony Kancelarii odpis ww. aktu poświadczenia dziedziczenia.
2. Zakres pozyskanych danych osobowych Skarżących wynika z aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia [...] lipca 2009 r. (Rep. [...]). Kancelarii powierzono te dane w zakresie: imiona i nazwisko, adres, numer dowodu osobistego, imiona rodziców, data urodzenia, tytuł zadłużenia i jego wysokość. „W toku obsługi sprawy powierzono do przetwarzania identyfikatory postępowań sądowych toczących się z udziałem skarżących oraz treści rozstrzygnięć sądowych”.
3. Kancelaria pismem z dnia [...] stycznia 2012 r., działając jako pełnomocnik S., zwróciła się do ww. notariusza o doręczeniu odpisu ww. aktu poświadczenia dziedziczenia
4. Kancelaria jako podmiot z art. 31 ustawy nie była obowiązana do wykonania obowiązku informacyjnego z art. 25 ustawy. „Stosowne zawiadomienie skierował do skarżących S. w dniu [...] 07.2012 r.”.
5. Skarżący zwrócił się do Kancelarii z wnioskiem z dnia [...] kwietnia 2012 r. na podstawie art. 33 ustawy. Kancelaria przekazała wniosek do S., bo obowiązek informacyjny z ww. przepisu spoczywa na administratorze danych.
6. Dane osobowe udostępniono sądowi wskazanemu w pkt 5 wyjaśnień S.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Przetwarzanie danych osobowych, przez które w myśl art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, rozumie się m.in. jakiegokolwiek operacje na nich wykonywane, w tym ich udostępnianie, jest dopuszczalne przy zaistnieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy, które co do zasady są równoprawne, czyli m.in. gdy osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), a także gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Za ww. prawnie usprawiedliwiony cel uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy). Zatem zgoda osoby, której dane

dotyczą, nie tylko nie jest jedyną i wyłączną okolicznością czyniącą proces przetwarzania tych danych legalnym, ale również ustawa o ochronie danych osobowych nie daje żadnych podstaw ku temu, by traktować ją w sposób uprzywilejowany, jako przesłankę główną, podstawową (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, 5. wydanie, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011, s. 447).

Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że S. przetwarza dane osobowe Skarżących na podstawie art. 23 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy w zw. z art. 922 § 1, art. 1012 i art. 1025 Kodeksu cywilnego w celu dochodzenia roszczeń przeciwko spadkobiercom zmarłego dłużnika J.W. (ojca Skarżących) z tytułu poręczenia niespłaconej umowy pożyczki nr [...] z dnia [...] października 2009 r. S. uzyskała dane z wypisu aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia [...] lipca 2009 r. (Rep. [...]), sporządzonego przed notariuszem B.G. na podstawie art. 95n § 3 Prawa o notariacie, w zakresie imion i nazwiska, imion rodziców, daty i miejsca urodzenia, serii i nr dowodu osobistego dnia [...] lutego 2012 r., kiedy został doręczony Kancelarii odpis ww. aktu. S. przetwarza je w bazie [...].

Zgodnie z art. 922 § 1 Kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej. W myśl art. 1012 Kc spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Stosownie do art. 1025 Kc sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Notariusz na zasadach określonych w przepisach odrębnych sporządza akt poświadczenia dziedziczenia (§ 1). Domniemywa się, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą (§ 2). Przeciwko domniemaniu wynikającemu ze stwierdzenia nabycia spadku nie można powoływać się na domniemanie wynikające z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia (§ 3). W myśl art. 1031 § 2 Kc w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi.

Z powołanych przepisów wynika, że podnoszona w skardze przez Skarżących kwestia przyjęcia przez nich spadku po ojcu z dobrodziejstwem inwentarza nie zwalnia ich z odpowiedzialności za długi spadkowe spadkodawcy, w tym z tytułu poręczenia ww. umowy pożyczki. Takie przyjęcie spadku ogranicza jedynie tę odpowiedzialność do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku.

Ustawa o ochronie danych osobowych reguluje też status podmiotów innych niż administrator danych, które mogą przetwarzać dane osobowe. W myśl art. 31 ust. 1 ustawy administrator danych może powierzyć innemu podmiotowi, w drodze umowy zawartej na piśmie, przetwarzanie danych. Podmiot ten może przetwarzać dane wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w umowie (ust. 2), jest obowiązany przed rozpoczęciem przetwarzania danych podjąć środki zabezpieczające zbiór danych, o których mowa w art. 36-39, oraz spełnić wymagania określone w przepisach, o których mowa w art. 39a. W zakresie przestrzegania tych przepisów podmiot ponosi odpowiedzialność jak administrator danych (ust. 3). Udostępnienie danych osobowych na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych nie powoduje zmiany administratora danych. Podkreślenia wymaga, że podejmowanie wymienionych działań nie wymaga uzyskania zgody osoby, której dane dotyczą.

Na podstawie ww. przepisu S. w celu dochodzenia ww. roszczeń powierzył Kancelarii dane osobowe Skarżących w zakresie, w jakim nimi dysponuje, zgodnie z umową z dnia [...] grudnia 2012 r. o współpracy, na mocy której zlecono Kancelarii, a ta zobowiązała się do świadczenia obsługi prawnej w zakresie dochodzenia należności od członków S. na drodze sądowej i egzekucyjnej. Stwierdzić należy, że umowa ta wypełniała przesłanki z art. 31 ust. 1 ustawy, gdyż została zawarta w formie pisemnej oraz określała zakres i cel powierzonych do przetwarzania danych.

Podkreślić należy, że udostępnienie danych osobowych Skarżących między tymi podmiotami na podstawie ww. umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych nie spowodowało zmiany administratora danych, którym nadal pozostaje S., natomiast Kancelaria przetwarza te dane wyłącznie w celu i zakresie przewidzianym we wskazanej umowie jako podmiot, o którym mowa w art. 31 ustawy. Zaznaczyć należy, że to powierzenie nie nakładało na S. obowiązku uzyskiwania zgody Skarżących na udostępnienie ich danych osobowych Kancelarii, bo uprawnienie administratora danych do podejmowania tych czynności wynikało z art. 31 ustawy.

Zrównanie odpowiedzialności podmiotu, któremu powierzono dane osobowe do przetwarzania, z odpowiedzialnością administratora danych dotyczy tylko kwestii uregulowanych w przepisach wymienionych w art. 31 ust. 3 ustawy. Konsekwencją powyższego jest zwolnienie podmiotu, który przetwarza dane osobowe na zlecenie, od wszelkich obowiązków, jakie ustawa nakłada tylko na administratora danych, w szczególności obowiązków informacyjnych, w tym określonego w art. 33 ust. 1 ustawy.

Wobec powyższego na Kancelarii, będącej w tej sprawie podmiotem, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy, nie ciążył wobec Skarżącego obowiązek informacyjny wynikający z art. 33 ust. 1 ustawy w związku z jego wnioskiem z dnia [...] kwietnia 2012 r. Z tego powodu należy odmówić uwzględnienia wniosku Skarżącego w zakresie zarzutu nieudzielenia mu przez Kancelarię żądanych informacji, o których mowa w tym przepisie.

Wskazany obowiązek ciążył natomiast na S. wobec Skarżącej w związku z jej wnioskiem z dnia [...] kwietnia 2012 r. Stwierdzić należy, że choć w odpowiedzi z dnia [...] kwietnia 2012 r. S. nie udzielił Skarżącej żądanych informacji, to jednak ostatecznie przekazał je pismem z dnia [...] lipca 2012 r.

W myśl art. 33 ust. 1 ustawy na wniosek osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach oraz udzielić, odnośnie do jej danych osobowych, informacji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-5a. Według ust. 2 tego przepisu na wniosek osoby, której dane dotyczą, informacji, o których mowa w ust. 1, udziela się na piśmie.

Ponieważ w ww. piśmie z dnia [...] lipca 2012 r. S. wskazał, że dane nie są udostępniane odbiorcom danych osobowych w rozumieniu art. 7 pkt 6 ustawy, a jedynie powierzone w trybie art. 31 ustawy, powołać należy stanowisko doktryny. „(...) nowelizacja [ww. przepisu – przyp. GODO] z dnia 29 października 2010 r. przyczyniła się do [...] usunięcia wątpliwości dotyczących informowania o udostępnianiu danych. Przepis komentowanego artykułu w pierwotnym brzmieniu uprawniał podmioty danych do żądania od administratorów informacji, »w jakim zakresie oraz komu dane zostały udostępnione«, podczas gdy przepis art. 32 ust. 1 pkt 5 u.o.d.o. nakłada na administratorów danych obowiązek informowania o »odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, którym dane te są udostępniane«. Dokonana zmiana i ujednoczenie zakresu informowania oznacza, że nie powinno już budzić wątpliwości, iż obowiązek informowania nie obejmuje przekazywania informacji o podmiotach, które nie są odbiorcami danych w rozumieniu art. 7 pkt 6 u.o.d.o.» (J.Barta,

tamże s.610). Stosownie do art. 7 pkt 6 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o odbiorcy danych - rozumie się przez to każdego, komu udostępnia się dane osobowe, z wyłączeniem: a) osoby, której dane dotyczą, b) osoby upoważnionej do przetwarzania danych, c) przedstawiciela, o którym mowa w art. 31a, d) podmiotu, o którym mowa w art. 31, e) organów państwowych lub organów samorządu terytorialnego, którym dane są udostępniane w związku z prowadzonym postępowaniem,

Wobec powyższego S. nie miał obowiązku poinformowania Skarżącej o udostępnieniu jej danych osobowych Kancelarii, która jest podmiotem z art. 31 ustawy.

Ponieważ istnieją podstawy prawne do przetwarzania danych osobowych Skarżących przez S. i Kancelarię, w tym ich udostępnienia pomiędzy tymi podmiotami, ponadto S. spełnił wobec Skarżącej obowiązek informacyjny z art. 33 ust. 1 ustawy, natomiast na Kancelarii nie ciążył taki obowiązek wobec Skarżącego – należy odmówić uwzględnienia skargi Skarżących.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).